

ÓZBEKSTAN RESPUBLİKASI MÁDENİYAT HÁM TURUZM
MINISTRIGI
ÓZBEKSTAN MÁMLEKET KÓRKEM ÓNER HÁM MÁDENİYAT
INSTITUTI NÓKIS FILIALI

DÓRETIWSHLIK (KÁSIPLIK) İMTIXANLAR BAĞDARЛАMASI
HÁM BAHALAW KRITERYASI

60211000 – Kórkem ónertanw (kino óneri sun häm analizi)
tálim jönelisi ushın

1. Kinotanwshlıq páninen
2. Kinodramaturgiya páninen

Nókis-2023

Dástur Ozbekstan mámleketlik kórkem öner hám mádeniyat instituti Nókis filial oqiw-metodik keñesinde kórip shıǵılgan hám maqullangan. 2023 jú 27 iyundaydı 11-sanlı majis bayanı.

Kirisiw
60211000 – Kórkem ónertaniw (kórkem kórkem öner sun hám analizi) tálim baǵdarına kiriwshıliq abituriyenttiń döretiwshılık (kásipılık) imtixani baǵdarlaması hujjetterin qabil etiw hám kriw imtixanları “Ozbekstan Respublikası”na muwapiq ókeriledi.
Qánigelik boyinsha kiriw imtixanları hárbiq qánigelik ushın belgilengen qabillaw talaplarına muwapiq ókeriledi.

Qánigelik boyinsha imtixan ókeriletiǵun bölümde professional talaplarǵa jeterli dárejede juwap bermegen shaxslar antıqlansa, keyingi bölimlerdigi imtixanlardı tapsırıwǵa hám basqa imtixanlarǵa kiritilmeysi. Özbekstan mámleketlik kórkem öner hám mádeniyat instituti Nókis filialına oqıwga tapsırıp atrıǵan arǵa imtixanlar al dinan konsul'taciya ötkeleli. Konsul'taciyalardı ókerilewden maqset – abituriyentlerdi oqıwǵa qabillaw shártteri menen tanıstırıw, usı joqarı oqıw orıma kiriwdi qálewhılerdiń qabilite hám tayarıq dárejesin anqlawdan ibarat. Konsul'taciya barısında pedagoglar, abituriyentlerdi trańlaǵan qánigeligine qarap, tálim jónelisleri boyinsha usınıstır beredi.

60211000 – Kórkem ónertaniw (Kino kórkem öner sun hám analizi) – kórkem öner tarawindagı tálim jónelisi bolıp, ol óz ishine kino kórkem önerinín amanagoy hám tariixiy processlerin úyreniwi, kino kórkem önerindegi waqıyá hám hádiyseler haqqında juwmraq shıǵarıwdı, tariixiy hám zamangøy temalarda alıngan fil'mlerdiń teması, ideyalıq mazmuni, jámiyet, insanstaraǵa ruwxıy tasır kúshi, onıń áhmiyetli tarepleri, mashqala hám sheshimlerin haqqında ilimiý hám mashqalahı maqalalar taylorlaw, kino kórkem önerı haqqında ilimiý-gálabalıq ádebıyatlar, túrlı kinofilmler haqqında analızler jazıw, kino hám kino döretiwshıleri haqqında fundamental' ilimiý izertlewler alıp bariw, kino kórkem önerinín döretiwshılık processleri, jetiskenlik hám mashqalaları Joninde izertlewler alıp bariw, alıngan nátiyelerdi GXQ da keń turde sáwlelenendirip barıw kompleksin óz ishine aladi.

Pánnıń maqset hám wazıypaları

60211000 – Kórkem ónertaniw (Kino kórkem öner sun hám analizi) tálim jónelisinde döretiwshılık imtixanlar abituriyentlerdi kinotanıwshılıq hám kinodramaturgiya pánlerinen döretiwshılık-ilimiý könlikpe hám bilimlerin anıqlaw maqsetinde ókeriledi.

Abituriyentler qánigeliktin tómendegi tiykaǵı ilimiý-teoriyalıq pánlerinen kórkem ónertaniwshılıq (kino kórkem öner sun hám analizi) köz-qarasi boyinsha tapsırmalardı ornlaydı:

Kinotanıwshılıq pánı boyinsha

Kinotanıwshılıq páninen kiriw imtixanında abituriyent berilgen sorawlargı awizeki juwap beriwi kerek. Soraw-juwapta abituriyent óz bilim dárejesin kórsetiwi lazımlı. Soraw-juwap kino kórkem önerı tarawıma tiyissi temalar dögeregindé ókerilelip, sawbet barısında qánigelik boyinsha abituriyenttiń köz-qarasi, pikirlew

Dúziwshıller:
J.Xojanov – “Texnogen hám dramaturgiya kórkem önerii”
kafedrası docent w.w.a;

- Berdaq atundagi Qaraqalpaq mámlekетlik akademiyalıq muzıkalı театри adebiy bölm basıǵı;
- ÓzMKÓMI NF “Texnogen hám dramaturgiya kórkem önerii” kafedrası basıǵı, docent

Pikir bildiriwshıller:

G.Raxmanova

- K.K.Zaretdinov

dárejesi, qábileti, kásiplik bilm dárejesi tekseriledi.

Kinotaniwshılıq páninen tómendegi talaplar:

- Kino kórkem óneri haqqında ulıwmalıq bilimge iye boliwi;
- Kinonú payda boliwi, káliplesiwi, tiýkarshıları hám iri wákillerin boliwi;
- Kinonú túrleri hám janları;
- Kino kórkem óneriniň ózine tán qásiyetleri haqqında bilimge iye boliwi;
- Kino hám televiziyalıq fil'mlerdi parqlay alwi;
- Özbek milliy kinosmín wákilleri (kinoscenarist, rejissyor, operator, aktyor h.t.b.lar) haqqında xabardar boliwi;
- Zamanagóy kino barisunán xabardar boliwi;
- Dublyaj kórkem óneri haqqında túsinike iye boliwi;
- Özbek animaciyalıq fil'mler haqqında hám analiz etiwi;
- Qisqa metrajlı fil'mler haqqında maǵlıwmatqa iye boliwi;
- Jähán hám ózbek kinofestival'arnan xabardarlığı;
- Dünýaqarası, sóylew mädeniyati hám bilimin bayan etiw sheberligi sunnan otkeriledi.

Kinodramaturgiya pánı boyınscha

Kinodramaturgiya páninde abituriénttiý scenariyerdiň ózine tán qásicyetlerin analiz ete alıw qábileti sunnan ótkeriledi. Kinodramaturgiya boyınscha bilimge iye boliw hám analiz etiya inkániyatların hám túsiniklerin sáwbet barısında kórsetedi.

Kinodramaturgiya pánı boyınscha qoyılatuǵın talaplar:

- kinodramaturgiyanıň tarixi hám qáliplesiwi basqıshıları;
- kinodramaturgiyanıň ideyali hám kórkemlik tarepleri boyınscha bilim dárejesi;
- fil'mniň ideyali hám kórkemlik tarepleri boyınscha bilim dárejesi;
- fil'mde alǵa qoyılgan ideyam aňlay alwi;
- jähán hám ózbek kino dramaturgieri döretiwhılıginen xabardarlığı;
- kinoscenariydiň saxna ushın jazılǵan plessadan parqı hám uqsas tareplerin aňlay alwi;
- kinoscenariydi analiz etiw qábiletine iye boliwi;
- tariixiy hám zamanagóy fil'mniň ayrmashılıq parqlay alwi;
- scenaryı avtorınıń rejissyor menen birge islesisiwi hám fil'mdi suwretke alıw barısı haqqında kónlikpege iye boliwi;
- kórkem hám hujjetli fil'mlerdi bir-birinen parqlay alwi sunnan ótkeriledi.

Abituriént bilimine qoyılatuǵın talaplar

Kinotaniwshılıq páninen kiriw imtixanında abituriént berilgen sorawlarga

awizz eki juwap beriwi kerek. Soraw-juwap kino kórkem óneri tarawına tiýisi temalar dógereginde ótkerili, sáwbet processinde qánigelik boyınscha abituriéntin dün'yaqarası, pikırlew dárejesi, qábileti hám kásiplik konlikpesi tekseriledi.

Kinotaniwshılıq páninen abituriéntlerge qoyılatuǵın talaplar: kino kórkem óneri haqqında ulıwmalıq bilimge iye boliwi, kinonú payda boliwi, qáliplesiwi barısu, tiýkarshıları hám iri wákilleri, kinonú túrleri hám janları, kino döretiwhılıeri haqqında boliwi, kino hám televiziyalıq fil'mlerdi parqlay alwi, kino shıǵarmaların analiz etiwi, ózbek milliy kinosmín wákilleri (kinoscenarist, rejissyor, operator, aktyor h.t.b.lar) haqqında bilii, zamanagóy kinonú bùgingi kúnninen xabardarlıǵı, ózbek animaciyalıq fil'mlerin biliwi hám analiz etiw qabileti, qisqa metrajlı fil'mler haqqında köz-qarasi, jähánhám ózbek kinofestival'arnan xabardarlıǵı, kino kórkem ónerine tiýisi adebiyatılda úyrenegenligi, tariixyel kinotaniwshılırdıň jumis barısı hám olardıň ilimiý izleniwlerinen xabardarlıǵıın bayan etiwi kerek.

Kinodramaturgiya páninen abituriént kinodramaturgiya haqqında ulıwmalıq bilimge iye boliwi, kinodramaturgiyanıň tarixi hám qáliplesiwi basqıshıları, kinodramaturgiyanıň ózine tán qásiyetleri, kinodramaturgiyanıň tür hám janları haqqında boliwi kerek.

Jähán hám ózbek kino dramautrgeri döretiwhılıginen xabardarlıǵı, kinoscenariydiň saxna ushın jazılǵan p'esadan parqı hám uqsas tarepleri, kinoscenariydi analiz ete alıw qábiletine iye ekenligi, tariixiy hám zamaňagóy fil'm ayrmashılıq tareplerin parqlay alwi, scenaryı avtorınıń rejissyor menen birge islesisiwi hám fil'mdi suwretke alıw barusu haqqında biliwi, kórkem hám hujjetli fil'mlerdi bir-birinen parqlanmaw biliwi kerek.

Kásiplik (döretiwhılık) imtixanlar tómendegi kriteriyalar tiýkarında bahalanadı:

Q/s	Talaptuń mazmuni	Maksimal ball
1.	Kinonú payda boliwi, tiýkarshıları hám iri wákillerin biliw dárejesi	10
2.	Zamanagóy ózbek kino kórkem óneriniň döretiwhılık- shólkemlestiriwhılık barısınan xabardarlıǵı	9
3.	Kino hám telfü'mníň parqı, uqsas tareplerin ajırtawi	10
4.	Ózbek milliy kinosmín iri wákilleri (kinoscenarist, rejissyor, operator, aktyor h.t.b.lar) döretiwhılıginen xabardarlıǵı	10
5.	Kórkem hám hujjetli fil'mlerdi parqlaw hám analiz etiw	10

	qabilieti	
6.	Anınnacyalyq hám qısqa metrajlı fil'mler boyınsha biliw dárejesi	10
7.	Abüroyıl xalıqarałyq hám Milliy kinofestival'ardan xabardarlıǵı	8
8.	Kino kórkem önerine tiyissi ádebiyatlırdı úyrengeňlik dárejesi	10
9.	Belgili kinotanıwshular döretiwshılıginen xabardarlıǵı	10
10.	Abiturienttiń dünýaqarazı, soylew, qarım-qatrası madeniyatı hám bilimin bayan etiw qábleti	6
	Jámi	93

Kinodramaturgiya pánı boyınsha

Q/s	Talaptıń mazmuni	Maksimal ballı
1.	Kinodramaturgiya haqında ulıwmalıq bilim dárejesi	6
2.	Kinodramaturgiyanıń tarixy hám bulgingi jaǵdaynan xabardarlıq dárejesi	6
3.	Kinodramaturgiyanıń ózine tán qásıyetleri, túr hám janlardı biliwi	7
4.	Kinoscenary teması hám ideyalıq áhmiyetin ashıp beriw sheberligi	6
5.	Jáhán hám ózbek kinodramaturgler döretiwshılıgimen xabardarlıǵı	6
6.	Saxna hám kinodramaturgiyanıń parçı hám uqsasalıq täreplerin ańlawı	6
7.	Fil'mdi suwetke alwda scenary avtorı, saxnalastırıwshi rejissyor hám operatordıń óz-ara birge islesiwi haqqında túsingi	7
8.	Kórkem hám hújjetli fil'mlerdi bir-birinen parıqlay alıwı	6
9.	Jas kinodramaturgler döretiwshılıginen xabardarlıǵı	6
10.	Kino kórkem öneriniń kórkemlik, estetikalıq hám tárbiyalıq áhmiyeti haqında túsingi	7
	Jámi	63

Kásiplıkk (döretiwshılık) imtixanlardı ótkeriwiw tárbihi

60211000 - Kórkem ónertanıw (Kino kórkem óneri sunı hám analizi) tálim

jónelisine hüjjet lapsúrgan abiturientler ushın reje tiykarında belgilengen kúnlere eki jánnen ibarat döretiwshılık imtixanlar bolıp ótedi. Döretiwshılık imtixanlar qabilaw komissiyası tarepinen qálipçelstirilgen toparlardan ibarat bolıp, döretiwshılık imtixan sawbet, soraw-juwärp tiykarında ótkeledi. Döretiwshılık imtixanlar arnawlı inventarlar menen tamyiňħitengen xanalarda ókerlemedi.

Appellaciya tárbihi

Abiturient tarepinen kásiplik (döretiwshılık) imtixan boyınsha institut qabilaw komissiyasını appellaciyalar menen islesiw komissiyasına natiyjetér járiyalanǵan kúnen baslap 24 ssaat dawamında müräjat etiwi mümkün. Müräjat mazmununda tek óziniń balları haqqıǵda bolsa qabil etiledi. Lékin, basqa abiturientler haqında jazılgan dawa arzalar qabil etilmeydi.

Tiykarǵı hám qosımscha oqıw ádebiyattarı hám málíme dárekleleri

1. Mirziyoyev SH.M. Bayuk kelajagımızı mard va olıjyabol xalqımız bilan birga quramız. –T.: O'zbekiston, 2017.
2. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlарını ta'minlash - yurt taraqiyoti va xalq faravonligining garovi. –T.: O'zbekiston, 2017.
3. Mirziyoyev SH.M. Erkin va táravon, demokratik O'zbekiston davlatını birlaglika quramız. –T.: O'zbekiston, 2017.
4. Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlık har bir rańbar faoliyatining kundalık qoidası bo'lishi kerak. –T.: O'zbekiston, 2016.
5. Adabiyot va san'at, madaniyatni rivojlantırısh-xalqımız ma'naviy olamını yuksaltırıshning muhim poydevordidit. Shavkat Mirziyoyevning O'zbekiston ijodkor ziyyoliları bilan uchrashuvdagı ma'ruzasi. "Xalq so'zi" gazetasi, 2017 yil, 4 avgust, 153-son.
6. Madaniyat va sport sohasida boshqaruv tizimini yanada takomillashtırısh chora tadbırıları to'g'risida. O'zbekiston Respublikasi Prezidentinin Farmonı. "Xalq so'zi" gazetasi, 2017 yıl, 17 fevral, 35-son.
7. "Madaniyat va san'at sohasida boshqaruv tizimini yanada takomillashtırısh to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentinin qarori. – T.:2017 yıl 15-fevral.
8. Mirziyoyev SH.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. –T.: O'zbekiston, 2021.
9. Karimov.I.A. Yuksak ma'naviyat - yengilməs kuch, –T.: O'zbekiston, 2008.
10. Karimov.I.A. Ona yurtimiz baxtu-iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qılış eng olıy saodatdir. –T.: O'zbekiston, 2015.
11. "O'zbekiston Milliy teleradiokompaniyasi faoliyatını tashkil etish choratadbırılar haqida"gi O'zbekiston Respublikasi Vazırlar Mahkamasining Qarori; 2005 yıl, 27 dekabr.
12. "Milliy serial" kompleks ijdiy-isħħab chiqarış dashuri to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikası Vazırlar Mahkamasining Qarori, 2006 yıl 12 iyun.

13. Aliyev M. Kino asoslari. –T.: O‘qituvchi, 1993.
14. Muxamedov M., Fayziyeva F., Abyayeva V. Televideniye asoslari. – T.: Voris nashriyoti. 2009.
15. Teshaboyev J., Abulqosimova X. Kinoiskusstvo Uzbekistana. – T.: Fan va texnologiyalar, 1986.
16. Abulqosimova X. Kino san’ati asoslari. –T.: Fan va texnologiyalar, 2009.
17. O‘zbekiston milliy ensiklopediya 1 – 12. jildlar.
18. Akbarov H. Ekran zynati. –T.: Yosh gvardi Y. 1978.
19. Abulqosimova X., Umarov S. Kinodramaturgiya asoslari. –T.: Turon Iqbol, 2018.
20. Aleksandr Mitta. Kimoda dramaturgiya va rejissura. –T.: Fan va texnologiyalar, 2009
21. Isoqov A. Kinomatografiya tarixi. –T.: Turon Iqbol. 2019.
22. Akbarov H. Kino san’ati tarixi. –T.: Islom universiteti. 2005.
23. Akbarov H. Kinoteledramaturgiya asoslari. –T.: Ilm ziyo. 2006.
24. Xaymatova S. Kinoshunoslik. –T.: Fan va ta’lim poligraf. 2020.
25. Isoqova M. Kino va televideniye tarixi. –T.: Fan va ta’lim poligraf. 2021.

Internet saytlari

1. www.ziyonet.uz,
2. www.infocom.uz,
3. www.uzreport.com,
3. www.uzbekkino.uz,
4. www.cinema.uz,
5. www.kino-teatr.ru